

TOIMENPIDE-ESIMERKIT

TEEMA: PALVELUITA ON HELPOSTI SAATAVILLA JA LÄHIÖISSÄ ON HYVÄT MAHDOLLISUUDET HARRASTAA JA LIIKKUA.

Toiminnallinen tavoite: Alueen omat palvelut ovat helposti löydettävissä ja käytettävissä.

Naapuriapua alustapalvelun avulla

Nappi Naapurit on internetissä toimiva karttapohjainen alusta naapurustoille, jossa lähialueen ihmiset voivat keskustella, vaihtaa palveluksia tai etsiä seuraa.

Lue lisää:

[Nappi Naapuri](#)

Toiminnallinen tavoite: Erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat erityisvaatimukset otetaan huomioon palvelutarjonnassa.

Tutor- / luotsi- / kummitoiminta

Vapaaehtoiset tuutorit, luotsit tai kummit toimivat henkilön tukena, apuna ja kaverina. Vakiintunutta toimintaa on esimerkiksi kulttuuriluotsitoiminta, joka on eri nimikkeillä levinnyt jo yli kahdelle-kymmenelle paikkakunnalle. Luotsit toimivat rohkaisijoina, oppaina ja kavereina ihmisille, joiden ei muuten tulisi lähdeytyä kulttuurikohteisiin. Turussa on myös tarjolla esim. senioreille suunnattua Fölikaveri-toimintaa, jossa tuetaan iäkkäämpiä kaupunkilaisia julkisen liikenteen käytössä.

Lue lisää:

Kulttuuriluotsitoiminta

[Vertaistuki ja vapaaehtoistyö | Taikusydän \(turkuamk.fi\)](#)

Kulttuuriluotsitoiminta Turussa

[Kulttuuriystävät | RedNet \(punainenristi.fi\)](#)

Yhteiskuntakummit

[Yhteiskuntakummi 2019 \(societalsustainability.fi\)](#)

Fölikaverit

[Fölikaverit | Föli \(foli.fi\)](#)

Toiminnallinen tavoite: Digitaalisia palveluita hyödyntämällä lisätään saavutettavissa olevaa palvelu-, koulutus- ja kulttuuritarjontaa.

Digineuvontaa ja tietokoneiden sekä mobiililaitteiden käyttöopastusta

Digitaalisten palvelujen ja laitteiden käyttöön on tarjolla apua Turussa esimerkiksi seuraavalla sivulla listatuissa paikoissa:

[Digineuvontaa ja tietokoneiden sekä mobiililaitteiden käyttöopastusta | Turku.fi](#)

Kymenlaaksossa on mahdollisuus lainata tietotekniikkalaitteita maksutta kotiin viikon ajaksi.

Lue lisää:

[Lainalaitteilla Digiin! - Digituki Kymenlaakso](#)

Toiminnallinen tavoite: Alakouluopetuksessa vahvistetaan lähikouluperiaatetta. Koulujen tasoeroja kavennetaan.

Koulutaiteilija

Koulutaiteilijat työskentelevät koulupäivän aikana lasten kanssa. Taidetyöskentely on yhdistetty eri kouluaineiden oppitunteihin ja luovan taideilmaisun kautta tutkitaan eri oppiaineiden ilmiöitä.

Lue lisää:

[Toimintamalli: Koulutaiteilijayhteistyö Turussa | Taikusydän \(turkuamk.fi\)](#)

[Koulutaiteilija - raikas tuulahdus kouluarjen keskellä | Turku.fi](#)

Toiminnallinen tavoite: Etenkin nuorten, lasten, lapsiperheiden ja senioreiden liikkumiseen ja harrastusmahdollisuuksiin kiinnitetään huomiota.

Harrastamisen Turun malli

Harrastamisen Turun malli on osa opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) harrastamisen Suomen mallia. Hankkeen tavoitteena on mieluisan ja maksuttoman harrastuksen mahdollistaminen kaikille lapsille ja nuorille koulupäivän yhteydessä.

Lue lisää:

[Harrastamisen Turun malli | Turku.fi](#)

[Tietoa - Harrastamisen Suomen malli](#)

Kaupungin tarjoamat edut

Kaupungin tarjoamalla rannekkeilla ja korteilla, kuten esimerkiksi kimmokerannekkeella, nuorisokortilla, ja seniorirannekkeella on mahdollista saada alennuksia ja etuja Turun kaupungin kulttuuri- ja liikuntapalveluista.

Lue lisää:

[Edut ja rannekkeet | Turku.fi](#)

Lasten liikunnan ihmemaa -toiminta

Lasten liikunnan ihmemaa -toiminta tarjoaa maksutonta liikkumisen iloa 1–12-vuotiaille ja heidän vanhemmilleen. Ihmemaassa voi leikkiä vapaasti ja kokeilla monenlaisia liikuntavälineitä. Toiminta on valvottua, ei ohjattua.

Lue lisää:

[Lasten liikunnan ihmemaa | Turku.fi](#)

Toiminnallinen tavoite: Julkisia ja yhteisesti käytettäviä tiloja on riittävästi, ja ne ovat helposti ja edullisesti kaupunkilaisten ja yhteisöjen saatavilla. Kaupunkitila kutsuu tekemään ja toimimaan.

Kaupungin omistamien tilojen käytön lisääminen

Helsingissä on asukasbudjetin kautta avattu koulujen teknisen käsityön luokkia maksutta harrastekäyttöön. Kaupunkilaiset pääsevät tuunaamaan maksutta omia töitään viidessä teknisen työn luokassa eli OmaStadi-verstaassa lukuvuoden 2020–2021 syys–toukokuussa.

Lue lisää:

[Helsinki avaa viisi teknisen käsityön luokkaa kaupunkilaisten käyttöön ensi lukuvuodeksi](#)

Yksityisiä tiloja varattavaksi myös ulkopuolisille

Taloyhtiöt tai yritykset voivat avata tilojaan varattavaksi myös ulkopuolisille. Taloyhtiöt ja yritykset saavat tuloja muutoin tyhjiillään ja vajaakäytöllä olevista tiloista ja tilojen käyttäjät puolestaan löytävät itselleen työ- tai harrastetilat vaikkapa vain tunniksi kerrallaan. Forum Virium on koonnut ohjeita, miten tilan muuttaminen varattavaksi käy helposti.

[Näin teet tilastasi joustotilan – Oppaat taloyhtiöille ja yrityksille - Fiksu Kalasatama](#)

Tapahtumamatot

Turussa on käytössä kolme varattavaa tapahtumamattoa. Tapahtumamaton avulla kyseisessä kaupunkitilassa voi väliaikaisesti järjestää omaa toimintaa. Tapahtumamaton varaaminen on maksutonta esitystoimintaa varten sekä yleishyödyllisille yhdistyksille.

Lue lisää:

[Tapahtumamatot | Turku.fi](#)

Väliaikaiset tilat taiteen käyttöön

Tampereen kaupunki on kehittänyt mallin, jossa kaupunki hakee väliaikaisesti tyhjillään oleviin kiinteistöihin kulttuuritoimijoita avoimen haun kautta. Mallissa toimijat saavat tilat maksutta käyttöön määräajaksi ennalta sovituin ehdoin.

Lue lisää:

[Tampereen kaupunki: VÄLITILA-MALLI – Väliaikaisesti tyhjillään olevia tiloja kulttuurikäyttöön - Operaatio Pirkanmaa](#)

TEEMA: LÄHIÖISSÄ ON VAHVA ME-HENKI JA LÄHIÖIDEN ASUKKAAT VOIVAT AKTIIVISESTI VAIKUTTA A OMAAN ASUINYMPÄRISTÖÖNSÄ.

Toiminnallinen tavoite: Osallistuminen yhteisen alueen kehittämiseen ja toiminnan luomiseen on helppoa. Alueiden asukkaita kuunnellaan.

Asukastalkoot

Asukastalkoissa kaikilla turkulaisilla on mahdollisuus tehdä lähiympäristöstään viihtyisämpi. Kaupungin talkootyönohjaaja suunnittelee yhdessä asukkaiden kanssa toimivat talkoot, hoitaa lupa-asiat ja tarvittaessa ohjaa työntekoa.

Lue lisää:

[Ympäristötalkoot - Anna palautetta - Turun palautepalvelu \(turku.fi\)](#)

Asukasbudjetti ja joukkorahoitus

Asukasbudjetissa Turun asukkaat pääsevät ehdottamaan, kehittämään ja äänestämällä päättämään, miten osa kaupungin budjetista käytetään. Tampereella on kokeiltu joukkorahoituskokeilua, jonka tarkoituksen on tukea asukaslähtöisten hankkeiden toteutumista yhdistämällä joukkorahoitusta kaupungin rahoitukseen.

Lue lisää:

Turun asukasbudjetti

[Turku Asukasbudjetti](#)

Tampereen joukkorahoituskokeilu

[Pormestarin joukkorahoituskokeilu \(mesenaatti.me\)](#)

Asukaskoordinaattori

Kaikissa Helsingin kuudessa suurpiireissä toimii stadiluotsi, jolta saa tietoa, ohjausta ja neuvontaa osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Stadiluotsit tukevat kaupunkilaisten ja kaupungissa toimivien yhteisöjen keskinäistä vuoropuhelua ja yhteistoimintaa sekä alueellisten kehittämistoimien yhteensovittamista. Kaupunkilaiset voivat kääntyä Stadiluotsien puoleen tarvitessaan apua erilaisten asioiden eteenpäin viemisessä sekä kehittämissuositustensa edistämässä.

Lue lisää:

[Kaupunginosien stadiluotsit | Helsingin kaupunki](#)

Toiminnallinen tavoite: Alueiden erityisyyttä ja yhteenkuuluvuutta vahvistetaan. Yhteisöllisyyttä ja ihmisten kohtaamista edistetään.

Oma aluefestivaali

Pääkaupunkiseudulla on järjestetty useana vuonna Lähiöfest, jonka alla järjestetään avoimia tapahtumia ja työpajoja mutta myös keskustelua ja omaan kaupunginosaan vaikuttamista. Festivaalin tarkoituksena on nostaa naapurustot esiin ja tuoda keskustelut kaupungeista ihmisten omille asuinalueille.

Lue lisää:

[Lähiöfest · Lähiöfest \(xn--lhifestivaali-bfb6y.fi\)](#)

TEEMA: LUONTO ON LÄHIÖIDEN VAHVUUS JA LÄHIÖISSÄ TOIMITAAN YMPÄRISTÖN HYVÄKSI.

Toiminnallinen tavoite: Rakentamisen yhteydessä huolehditaan viheralueiden, ekologisten yhteyksien ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä.

Luontohyvitysperiaate

Turku selvitti mahdollisuuksia vähentää tiivistyvän kaupunkirakentamisen haittoja Sitran Lab -ohjelmassa ”Ratkaisuja luonnosta kaupungistumisen haasteisiin”. Luontohyvitysperiaatteen mukaan mahdollinen rakentamisesta johtuva luonto- ja virkistysarvojen heikentyminen hyvitetään tekemällä parantamalla tai lisäämällä viheralueita vastaavasti lähialueella.

Lue lisää:

[luontohyvitys_a4_saavutettava-vedos-e_opt.pdf \(turku.fi\)](#)

Toiminnallinen tavoite: Lähiöissä panostetaan viheralueiden määrään ja laatuun.

Yhteisöpuutarhat ja viljelylaatikot

Turku tarjoaa asukkailleen mahdollisuuden perustaa viljelyksiä kaupungin omistamille maille. Kaupunki tarjoaa viljelylaatikot ja mullan, viljelijä järjestää kastelun ja huolehtii viljelypaikan siisteydestä. Viljelylaatikoita on useita satoja ympäri kaupunkia. Viljelypaikkaa on mahdollista hakea keväällä.

Dodo ry on ylläpitänyt Kääntöpöytä-nimistä yhteisöviljelmää Helsingin Pasilassa vuodesta 2009. Viljelyn lisäksi alueella järjestetään myös tapahtumia ja työpajoja.

Lue lisää:

Laatikkoviljely Turussa

[Laatikkoviljely | Turku.fi](#)

Keran

Dodo ry:n kääntöpöytä

[Mikä Kääntöpöytä? - Kääntöpöytä – Turntable \(kaantopoyta.fi\)](#)

Kummipuistotoiminta

Puistokummiksi voi ryhtyä kuka tahansa, joka haluaa vaikuttaa ympäristön viihtyisyyteen. Kummipuisto voi olla kaupungin maalla sijaitseva viheralue, kuten lähimetsä, puisto tai niitty. Usein se on asukkaiden omaa lähiympäristöä, josta he ovat päättäneet pitää huolta. Kummiksi voi ryhtyä yksin tai porukassa. Alueelle laaditaan aina yksilöllinen hoitosuunnitelma yhdessä asukkaiden kanssa. Kaupunki avustaa roskien pois viemisessä, lainaa työvälineitä sekä tarvittaessa ohjaa työn tekoa.

Lue lisää:

[Tule mukaan kummipuistotoimintaan | Turku.fi](#)

Toiminnallinen tavoite: Myös rakennetusta ympäristöstä löytyy vihreää ja viherympäristöjä.

Viherpysäkit

Viherpysäkit ovat siirrettävistä elementeistä rakentuva kokonaisuus, joka pitää sisällään istumapaikkoja ja viherseiniä, -kattoja ja istutuksia viherseinien, viherkaton ja istutusten muodossa. Luonnonmukaisilla kasvivalinnoilla voidaan houkuttaa perhosia ja muita pölyttäjiä. Turun ensimmäistä viherpysäkkiä kokeiltiin Puutorilla kesällä 2022.

Lue lisää:

[Puutorin uusi viherpysäkki tarjoaa hengähdyspaikan keskellä kaupunkia | Turku.fi](#)

[Viherpysäkki: uusi yhteisöllinen tilaratkaisu | RakennusFakta.fi](#)

Toiminnallinen tavoite: Lähiöissä kokeillaan uusia ekologisia ratkaisuja. Asukkaiden kestäväää elämäntapaa tuetaan.

Kestävän asumisen kummitoiminta

HSY ja Y-säätiö kehittivät 2019–2020 kestäväen asumisen kummitoiminnan mallin ja kokeilivat sitä kahdessa Y-Säätiön asukaskohteessa, joista toinen oli vuokrataloyhtiö ja toinen tuetun asumisen yksikkö. Kummitoiminnassa arjen neuvontapalvelut yhdistettiin asuinyhteisöjen asukaslähtöiseen kehittämiseen. Hankkeen tavoitteena oli tuoda kestävät valinnat osaksi asukkaiden arkea ja lisätä yhteisöllistä tekemistä.

Lue lisää:

[Kestävän asumisen kummikokeilu \(hsy.fi\)](#)

[Kestävän asumisen kummitoiminnan opas vuokrataloyhtiöön \(hsy.fi\)](#)

[Kestävän asumisen kummitoiminnan opas tuettuun asumisyksikköön \(hsy.fi\)](#)

Tavaroiden lainaaminen

Riihimäellä toteutettiin tavaralainaamo osana KERI-kokeilua. Tavaralainaamon toimintamallia on avattu Kestävä kaupunki -ohjelman sivulla.

Edinburghin työkalulainaamo tarjoaa kotiin lainattavia työkaluja, kursseja ja opastusta työkalujen käyttöön. Työkalulainaamo myös opastaa muita yhteisöjä, jotka haluavat perustaa oman tavaralainaamonsa.

Turussa kirjastoista voi kirjojen lisäksi lainata myös paljon muuta kuin kirjoja, kuten esim. tapahtumien kausikortteja, työkaluja tai pelejä.

Lue lisää:

Riihimäen tavaralainaamo

[Kestävä elämä riihimäkeläisille | Kestävä kaupunki \(kestavakaupunki.fi\)](https://kestavakaupunki.fi)

[Tavaralainaamo \(kestavakaupunki.fi\)](https://kestavakaupunki.fi)

Edinburghin työkalulainaamo

[Edinburgh Tool Library - Edinburgh Tool Library](https://edinburghtoollibrary.com)

Turun kirjastot ja kiertotalous

[Kirjasto kiertotalouden ytimessä | Turku.fi](https://turku.fi)

TEEMA: LÄHIÖISTÄ LÖYTYY ASUMISRATKAISUJA ERILAISIIIN TARPEISIIN. ASUINYMPÄRISTÖ ON TURVALLINEN, VIIHTYISÄ JA KUNNOSSAPIDETTY.

Toiminnallinen tavoite: Korjausrakentamisen avulla parannetaan rakennusten kuntoa ja ympäristöystävällisyyttä sekä kohennetaan kaupunkikuvaa. Uudisrakentaminen on laadukasta ja energiatehokasta.

Useampien taloyhtiöiden korjaaminen saman aikaisesti

Turun Hepokullassa remontoidaan vuoden 2024 kevääseen mennessä 7 taloyhtiötä ja 26 kerrostaloa yhtenä hankkeena. Huonokuntoiseksi päässeet asuinkerrostalot muutetaan ekologisiksi ja nykyaikaista tekniikkaa vastaaviksi. Hanketta vetävä Korjauspartnerit on kehittänyt Lähiöpartnerit-konseptin, jossa taloyhtiöt toteuttavat remontin ryhmähankkeena, joka mahdollistaa tällaisten laajamittaisten hankkeiden toteuttamisen.

Lue lisää:

Hepokullan ryhmäkorjaushanke

[Suomen suurin ryhmäkorjaushanke Turun Hepokullassa – lähiölle uusi elämä - ePressi](#)

Lähiöpartnerit-konsepti

[Lähiöpartnerit tuo markkinoille täysin uuden tavan ikääntyvien lähiöiden korjaustarpeisiin - Korjauspartnerit](#)

Taloyhtiöiden tukeminen energiaremonteissa

Taloyhtiöklubi-hanke toteutettiin 2020–2021 Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupunkien yhteishankkeena, jonka tavoitteena on ohjata ja tukea asunto-osakeyhtiöitä energiansäästötoimiin ja energiaremonttien käynnistämiseen. Hankkeen aikana kehitettiin taloyhtiöiden alueellisen yhteistyön toimintamalli.

Turussa on käynnissä UUTTERA-hanke, jossa vauhditetaan energian päästöjen vähentämistä. Hankkeen aikana edistetään energiayritysten ja yritysten ja taloyhtiöiden verkostoitumista ja parannetaan taloyhtiöiden energiaosaamista.

Lue lisää:

Pääkaupunkiseudun taloyhtiöklubi

[Taloyhtiöklubi-hanke \(taloyhtioklubi-hanke.fi\)](#)

Turun UUTTERA-hanke

[UUTTERA – Uutta liiketoimintaa energiayhteisöistä – Valonia](#)

Toiminnallinen tavoite: Lähiöistä löytyy taidetta.

Katutaide

Helsingin Myyrmäen kaupunginosassa on panostettu katutaiteeseen, minkä johdosta kaupunginosa on saanut lempinimen Myyr York Street Art City. Myyrmäestä löytyy yli 70 katutaideosta sähkökaapeista mittaviin muraaleihin. Katutaideeksiin on mahdollista tutustua opastettujen kierrosten tai kännykkään ladattavan katutaidekartan avulla.

Keravalla purettava kerrostalo annettiin Purkutaide-projektin käyttöön. Kerrostalon kolmekymmentä huoneistoa ja rappukäytävät täytettiin graffiteilla, seinämaalauksilla ja kokeellisella taiteella. Vuonna 2020 järjestetyn purkutalon taidenäyttelyn suuri suosio on poikinut uusia purkutaidekohteita.

Lue lisää:

Myyr York Street Art City

[MYYRMÄKI-liike \(myrtsi.fi\)](https://myyrmaki-liike.myrtsi.fi)

myryork.kuvat.fi

Purkutaide

[Purkutaide – Taide- ja kulttuuritoimintaa hukkatiloissa](#)

[Törkykuntoon rapistuneesta kerrostalosta kuoriutui purkutaiteen paratiisi: tällaiselta näyttää graffiteilla verhoiltu entinen vuokratulo \(yle.fi\)](#)

Luvalliset maalauspinnat

Turussa on tällä hetkellä käytössä kahdeksan ympärivuotisessa käytössä olevaa taidekonttia. Taidekontit tarjoavat kaupunkilaisille vapaata pintaa taiteen tekemiseen. Taidekontit tarjoavat myös paloturvallisen jätehuollon tyhjiä spraymaalipurkeille.

Lue lisää:

[Taidekontit | Turku.fi](#)

Toiminnallinen tavoite: Rakennuksissa ja kaupunkiympäristössä kiinnitetään huomiota esteettömyyteen.

Esteettömyysraati

Turun esteettömyysraati aloitti toimintansa vuonna 2018. Esteettömyysraadinn toiminnan tavoitteena on parantaa paitsi kaupungin palveluiden myös julkisten tilojen ja kohtaamispaikkojen saavutettavuutta ja esteettömyyttä. Raati opastaa, havainnoi ja kartoittaa tilojen ja palveluiden saavutettavuutta ja esteettömyyttä.

Lue lisää:

[Esteettömyysraati kehittää esteetöntä Turku | Turku.fi](#)

Avustukset hissien asentamiseen

Taloyhtiöt voivat hakea avustusta hissien rakentamiseen hissittömään kerrostaloon tai olemassa olevan hissien esteettömyyden parantamiseen.

Lue lisää:

[Hissiavustus \(ara.fi\)](#)

[Hissiavustus | Turku.fi](#)

TEEMA: LIIKKUMINEN JA LIIKENNE ON SUJUVAA SEKÄ LÄHIÖIDEN SISÄLLÄ ETTÄ MUUALLE.

Toiminnallinen tavoite: Kevyen liikenteen käyttämä infrastruktuuri on hyvässä kunnossa.

Pyörien pysäköinti

Turussa kokeiltiin uusia ratkaisuja pyörien pysäköintiin kesällä ja syksyllä 2021. Pysäköintikokeilut tehtiin alan yritysten ratkaisujen pohjalta ja tavoitteena oli luoda kokeilujen avulla pysyviä palveluja kaupunkilaisten käyttöön.

Lue lisää:

[Pyöräpysäköintikokeilut | Turku.fi](#)

Toiminnallinen tavoite: Kevyen liikenteen käyttö on helppoa ja turvallista kaikille.

Pyöräilyopastus

Pyöräliitto tarjoaa pyöräilykoulutusta eri puolella Suomea. Kurssuja on suunniteltu erityisesti aikuisia maahanmuuttajainaisia varten, joilla ei monesti ole aiempaa kokemusta pyöräilystä.

Lue lisää:

[Maahanmuuttajat pyörille | Pyöräliitto \(pyoralitto.fi\)](#)

Turvallisen liikkumisen opastus lapsille

Valonia on koonnut 3.–6. -luokkalaisille tarkoitetun oppimateriaalikonaisuuden, jonka tarkoituksena on selventää omien liikkumistottumusten vaikutuksia ympäristöön ja terveyteen sekä kiinnittää huomiota omiin arjen reitteihin myös turvallisuusnäkökulmasta. Oppimateriaali soveltuu esimerkiksi ympäristöopin, yhteiskuntaopin, kuvataiteen ja liikunnan oppitunneille.

Lue lisää:

[Kestävää menoa! Viisasta liikkumista luokassa ja ulkoilmassa. – Valonia](#)

Toiminnallinen tavoite: Lähiöt yhdistetään keskustaan ja toisiinsa kattavan joukkoliikenneverkon avulla.

Kutsubussitoiminta

Kutsubussin reitti ei ole kiinteä vaan muodostuu matkustajien tarpeiden mukaisesti.

Kutsubussiliikennettä on Fölin alueella tällä hetkellä Naantalissa, Liedossa ja Kaarinassa.

Kutsubussiliikennettä ajetaan matalalattiaisilla pikkubusseilla, joihin on helppo nousta kyytiin ja ne mahtuvat myös esimerkiksi kerrostalon pihalle.

Lue lisää:

[Kutsubussi | Föli \(foli.fi\)](#)